Yazar Administrator
Çarşamba, 15 Şubat 2012 16:45

Türkiye'de bulunan yabancı ortaklı şirketlerin yaşadığı uyuşmazlıklar halinde üst merci olarak başvurduğu Tahkim, hukukçuları endişeye sevk ediyor. Geçmişte tepki toplayan bazı 'taraflı' kararlar alan mahkemenin şimdi 'soykırımı inkâr' yasasıyla tırmanan siyasî gelişmeler nedeniyle tarafsızlığını kaybedebileceği dile getiriliyor.

'Soykırımı inkâr' yasasının Fransız senatosundan geçmesi Ankara-Paris hattında soğuk rüzgârlar estiriyor. İki ülke arasındaki siyasi ilişkileri durma noktasına getiren bu gelişme, iş dünyasını bir başka açıdan endişelendiriyor. Türkiye'deki yabancı ortaklı şirketlerin uyuşmazlıklar halinde üst merci olarak başvurduğu Tahkim, Fransa'da bulunuyor. Bu duruma dikkat çeken bir kaynak, son gelişmeler sebebiyle mahkemenin tarafsızlığını kaybedebileceğini dile getiriliyor: "Tahkimden Batılı şirketlerin lehine kararlar çıktığı yönünde yaygın bir kanaat var. Bu dönemde Fransa'daki genel havanın etkisi ile Türk şirketlerine tahkim adı altında milyar dolarlık zararlar vermek isteyebilirler." Aynı kaynak, tahkim kararlarının uygulanabilmesi için Türk mahkemelerinin onay şartı olduğunu belirterek, "Neyse ki tahkimin doğrudan icra yeteneği yok. Ülke ekonomisi için bu husus doğrudan teminat oluşturuyor. Mahkemelerimiz bundan sonra gelecek tahkim kararlarını pür dikkat ve ülke menfaatleri muvacehesinde mütalaa edecektir." değerlendirmesinde bulunuyor.

Uluslararası Tahkim Mahkemesi'nin geçmişte aldığı birçok karar tarafsızlığının da sorgulanmasına neden oluyor. Kötü tahkim örneklerine dayanan tereddütler özellikle İslam ülkeleri ve Latin Amerika ülkelerine karşı verilen kararlara dayanıyor. En dramatik örnek ise Libya petrol davasında verilen hakem kararı olarak görülüyor. Libya bağımsızlığını kazandıktan sonra, 1951'lerde bazı Batılı petrol şirketleri ile bir dizi imtiyaz sözleşmesi imzaladı. Sözleşmeler, uyuşmazlık halinde Libya hukukunun uygulanmasını öngörüyordu. 1966 yılında yabancı petrol şirketleri tarafından Libya kralı ikna edilerek sözleşmeler değiştirildi ve uygulanacak hukuk olarak Libya hukuku (İslam hukuku) yanına 'Milletlerarası Hukukun Genel Prensipleri' de ilave edildi. 1971 Muammer Kaddafi'nin iş başına gelmesinden sonra kral tarafından Batılı şirketler ile yapılan imtiyaz sözleşmeleri feshedildi. Bunun üzerine BP, Shell, Texaco, CLASIATIC, LIAMCO arasında tahkimler başladı. Bu davada hakemler 1966 yılındaki sözleşmelere ithaf edilen 'milletlerarası hukukun genel prensipleri'ne göre kararlar verdi. Libya, kaybeden taraf oldu ve yakın zamana kadar Libya petrolünün gelirinin önemli bir kısmı bu kararlarda hükmedilen tazminatlara gitti.

FAZLA İYİMSER OLMAMAK GEREKİYOR

Yazar Administrator
Çarşamba, 15 Şubat 2012 16:45

Uluslararası tahkim, son olarak gündemimize Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız'ın İran'ın uluslararası fiyatların üzerindeki doğalgaz fiyatını aşağı çekmediği için "Uluslararası tahkime gitmemiz kaçınılmaz." açıklaması ile geldi. Uluslararası Tahkim Mahkemesi, daha önce Güney Kıbrıslı Libananco şirketinin açtığı dava, Uzanlar'a yönelik Telsim ve Motorola davaları ile gündeme gelmişti. Uluslararası ticaret ve yatırım anlaşmalarına bakıldığında üç tahkim müessesesi göze çarpıyor. ICC, UNCITRAL ve ISCID. ICC tarafından belirlenen kurallara göre dünyada ticarî uyuşmazlıkların çözülmesinde en çok başvurulan mekanizma olduğunu söyleyen farklı tahkim davalarında savunma yapan Avukat H.İbrahim Koyuncu, ICC dışında mutlaka UNCITRAL ve ICSID kurallarını, New York sözleşmesini, Türkiye'de halen yürürlükte olan 5781 ve 4686 sayılı yasaları ve yerli tahkim organizasyonlarıyla ilgili düzenlemeleri de inceleyip, iyi bir ön hazırlık yapmak gerektiğine dikkat çekiyor. Koyuncu; "Uyuşmazlık çıktığında tarafların bulunduğu ülkelerden birindeki mahkeme yerine, uluslararası tahkime başvurduğunuzda, orada artık sizin bütün haklarınız layıkıyla korunacak, tüm gereksiz gecikmeler, tek yanlı uygulamalar ve adaletsizlikler ortadan kalkacak, sonunda gerçek adalet hızlı bir şekilde tecelli edecek, diye düşünmek için çok fazla iyimser olmak gerekir." diyor.

ICC, Uluslararası Ticaret Odası bünyesinde oluşturulan Uluslararası Tahkim Mahkemesi nezdinde ve ICC tahkim kurallarına uyuşmazlıkların çözümü konusunda 1923 yılından beri faaliyet gösteriyor. ICC Tahkim kuralları çerçevesinde uyuşmazlıklar hakkında karar tek ve/veya üç hakem tarafından veriliyor. ICC'nin 130 ülkeden yüz binlerce üyesi bulunuyor.

Kaynak: Zama n

//